

Nezákonné jest uvedené rozhodnutí min. vnitra podle názoru stížnosti proto, že se opírá o vlád. nař. č. 465/1920 Sb., jež bylo vydáno na základě zákona č. 337/1920 Sb. toliko na dobu mimořádných poměrů, které byly způsobeny v podnikání hospodářském válkou a přechodem z válečného do mírového hospodářství. Takové mimořádné poměry nebyly již v době vydání nař. rozhodnutí a nemá tudíž toto rozhodnutí zákonného podkladu. Tato námitka je neodůvodněná. Dokud vlád. nař. č. 465/1920 Sb. nebylo výslovně zrušeno, zůstává v platnosti a rozhodnutí úřadu se nestává nezákonným, když snad motiv pro vydání oné normy během času odpadl (srov. Boh. A 5636/26).

Nejvyšší správní soud, shledav stížnost neodůvodněnou, pokud směřuje proti rozhodnutí min. vnitra z 31. ledna 1931, obrátil zřetel k námitce, ve které se tvrdí, že žal. úřad nemohl vydati rozhodnutí z 11. září 1935, poněvadž se opírá o rozhodnutí z 31. ledna 1931, toto však 11. září 1935 nemělo proti straně právního účinku. V tomto směru je stížnost odůvodněná.

Zamýšlenou změnu společenské smlouvy společnosti s r. o., jakož i zamýšlené snížení kmenového kapitálu je podle § 2 posl. odstavce vlád. nař. č. 465/1920 Sb. min. vnitra oprávněno bráti v odpor jen tehdy, když jde o společnost s r. o., k jejímuž zápisu do obchodního rejstříku dalo min. vnitra souhlas jen podmíněčně. Takový podmíněčný souhlas min. vnitra k zápisu stěžující si společnosti do obchodního rejstříku tu však v době vydání rozhodnutí z 11. září 1935 nebyl, neboť rozhodnutí z 31. ledna 1931, obsahující tento podmíněčný souhlas, nebylo stěžující si společnosti vůbec doručeno; společnost dověděla se o tomto rozhodnutí min. teprve z rozhodnutí vrch. soudu v Praze ze 16. října 1935. Podle toho nebylo rozhodnutí z 31. ledna 1931 v době vydání rozhodnutí z 11. září 1935 právně účinné vůči stěžující si společnosti, nemělo tedy min. vnitra pro vydání rozhodnutí z 11. září 1935 právní základ potřebný podle § 2 vlád. nař. č. 465/1920 Sb.; toto rozhodnutí musilo proto být zrušeno podle § 7 zákona o nss č. 164/1937 Sb.

K námitce odvodního spisu žal. úřadu, že vlád. nař. č. 465/1920 Sb. nenařizuje min. vnitra, aby o svém rozhodnutí podle § 2 odst. 1 nebo odst. 5 vyrozumělo přímo společnost, resp. žadatele o zápis do obchodního rejstříku, nýbrž dává jen min. vnitra právo, aby do určité lhůty vneslo proti požadovanému zápisu do obchodního rejstříku námitky u příslušného rejstříkového soudu, sluší uvést, že rozhodnutí úřadu, které svým obsahem působí na práva strany, stává se vůči straně účinným zpravidla teprve, když bylo straně doručeno (§ 72 vlád. nař. č. 8/1928 Sb.). Jestliže žal. úřad intimoval své rozhodnutí pořadem rejstříkového soudu, jde tento způsob intimace na vrub žal. úřadu.

Č. 14.002.

Š k o l s t v í: * Nemajetný vydržovatel církevní školy lidové v zemi Slovenské nemá stíhatelného nároku, aby státní školská správa mu poskytla podle zák. čl. XXVII:1907 a XVI:1913 státní podporu ve výši po-

třebné k úhradě správcovského přídatku ve smyslu § 15 zákona č. 104/1926 Sb.

(Nález z 9. prosince 1937 č. 3246/35-6.)

V ě c: Evangel. a. v. církevního sboru v Nižním Skálniku proti rozh. referátu min. škol. a nár. osvĕty v Bratislavĕ z 8. dubna 1935 o správcovském přídatku.

V ý r o k: S t í Ź n o s t s e z a m í t á.

D ů v o d y: Podáním z 12. března 1935 žádal evangelický farář v Nižním Skálniku jako předseda školské stolice evangelické ludové školy augšpurského vyznání církve nižno-vyšno-skálnické, aby byl referátem min. škol. a nár. osvĕty v Bratislavĕ doplnĕn učitel'ský plat, resp. správcov'ský přídatok učitele jednotřídní ludové školy v Nižním Skálniku ročních 750 Kč ve smyslu § 15 zákona č. 104/1926 Sb., a to od 1. ledna 1926. Nárok na tento doplnĕk učitel'ského platu správcov'ským přídatkem ze státních prostředků opíral o ustanovení § 35 zák. čl. XXXVIII:1868, dále o § 12 odst. 1 a 2 zák. čl. XXVII:1907 a konečně o předpis § 26 zák. čl. XVI:1913.

Referát min. škol. a nár. osvĕty v Bratislavĕ nař. rozhodnutím vyslovil, že této žádosti školské stolice evangelické ludové školy augšpurského vyznání v Nižním Skálniku nemá možnosti vyhověti se zřetelem na ustanovení § 45 zákona č. 104/1926 Sb.

Rozhoduje o stížnosti vznesené do tohoto rozhodnutí, řídil se nss těmito úvahami:

Na sporu jest otázka, má-li vydržovatel církevní školy ludové v zemi Slovenské v případě, že nemůže z vlastních prostředků hraditi náklad na správcov'ský přídatok učitele této církevní školy ve smyslu § 15 zákona č. 104/1926 Sb., nárok na to, aby mu byla poskytnuta státní podpora ve výši potřebné k úhradĕ tohoto přídatku. Žal. úřad nař. rozhodnutím nárok takový popřel v podstatĕ proto, že podle § 45 cit. zákona má hraditi tento náklad na nestátní škole církev jako vydržovatelka, nikoli stát, který jest jen podporovatelem, a že usnesení vlády z 22. prosince 1926 o poskytování záloh nestátním učitelům škol obecných a občanských na Slovensku a Podkarpatské Rusi ze státních prostředků se na správcov'ské přídatky nevztahuje. Tím tedy implicity vyslovil, že z ustanovení zákonných, jichž se st-l dovolával ve své žádosti z 12. března 1935, nelze nárok takový dovoditi. Stížnost naproti tomu namítá, že žal. úřad nesprávnĕ vykládá předpis § 45 zákona č. 104/1926 Sb., přehlížeje prý dosavadní platné předpisy zákonné (§ 35 zák. čl. XXXVIII:1868, § 12 odst. 1 a 2 zák. čl. XXVII:1907 a § 26 zák. čl. XVI:1913), které předpis § 45 doplňují pro případ, že vydržovatel církevní školy není s to učiniti zadost zákonným povinnostem pro svou nemajetnost, protože by jinak zákon v tom smyslu, jak jej chápe žal. úřad, byl neproveditelný. Poukazujíc pak na to, že správcov'ský přídatok je zákonitou součástí platy učitele-správce školy dovozuje, že st-lka dokázala, že náklad spojený s výplatou tohoto správcov'ského přídatku ze svých prostředků hraditi nemůže, ježto členové církve v Nižním Skálniku platí 184% a nikoli jen 5% přímé danĕ.

Nss nemohl stanovisko stížnosti uznati za správné.

Zákon č. 104/1926 Sb. o úpravě platových a služebních poměrů učitelstva obecných a občanských škol (učitelský zákon) stanovil sice v § 1 odst. 1, že platí jen pro učitele státních obecných a občanských škol, dále pro učitele veřejných škol obecných a občanských, uvedených v odst. 2. čl. XIV. zákona č. 251/1922 Sb. (t. j. pro učitele veřejných škol obecných a občanských v Čechách s Vitorazskem, na Moravě s Valčickem a ve Slezsku s Hlučínskem a na učitelstvo státních škol ludových a občanských na Slovensku a Podkarpatské Rusi), jakož i pro učitele cvičných škol přiřčených k státním učitelským ústavům, ale v odst. 2. normoval, že obdobná úprava platových a služebních poměrů učitelstva ostatních veřejných škol obecných a občanských provede se zvláštním zákonem a až do té doby že platí pro toto učitelstvo platová ustanovení tohoto zákona (t. j. zákona č. 104/1926 Sb.) a dosavadní služební předpisy. Platí tudíž až do vydání onoho slíbeného zvláštního zákona platová ustanovení zákona č. 104/1926 Sb. i na učitele církevních škol ludových na Slovensku; proto také platí pro ně ustanovení § 15 téhož zákona, které přiznává ředitelům škol (správcům škol, řídicím učitelům a ředitelům občanských škol) nárok na ředitelské přídavky, započitatelné pro výměru výslužného, jichž výše je v odst. 1 cit. paragrafu blíže vytčena. Ježto pak podle § 45 téhož zákona »náklad, který vznikne prováděním tohoto zákona, uhradí dosavadní vydržovatelé«, nemůže býti žádná pochybnost a sama stížnost to uznává, že i stěžující si církevní sbor jako dosavadní vydržovatel církevní školy obecné augšpurského vyznání v Nižním Skálniku je povinen uhraditi ze svého náklad, který vzešel tím, že podle zákona č. 104/1926 musí svému učiteli-správci školy tamže poskytovatí správcovský přídavek, zavedený tímto zákonem.

Jak nss dovodil již v nálezu Boh. A 12.351/36 (srov. též Boh. A 10.581/33 a Boh. A 12.620/36), nečiní zákonodárce v § 45 zákona č. 104/1926 Sb. žádného rozdílu mezi vydržovateli co do jich soběstačnosti a nemá ustanovení, z něhož by bylo lze vyčísti, že chtěl zmírniti břímě osobního nákladu ze zákona toho vyplývající těm z vydržovatelů škol, jejichž prostředky nestačí k úhradě nákladů spojených s úpravou tou. Nutno proto míti zato, že osobní náklad spojený s úpravou podle zákona č. 104/1926 Sb. nesou vydržovatelé církevních škol ludových sami ze svého a že nelze v tom směru, zejména co do otázky státních podpor, nic vytěžiti ve prospěch vydržovatelů škol z předpisů dřívějšího zákonodárství uherského. Na tomto právním názoru trvá nss i v daném případě a odkazuje podle § 30 jedn. řádu pro nss č. 191/1937 Sb. na jeho bližší odůvodnění v cit. nálezu.

Z ustanovení § 35 zák. čl. XXXVIII:1868 o národním školství, pak z § 12 odst. 1 a 2 zák. čl. XXVIII:1907 o právních poměrech nestátních národních škol a o příjmech učitelů obecních a církevních škol ludových a konečně z předpisu § 26 zák. čl. XVI:1913 o úpravě platů komunálních a církevních obecnoškolských učitelů — jichž se dovolává stížnost — neplyne také skutečně nic pro nárok vydržovatelů církevních škol ludových na úhradu správcovského, přídavku z prostředků státních.

Naopak předpis § 23 posléze citovaného zák. článku omezuje nárok na státní podporu nemajetného vydržovatele, jsou-li tu dány ostatní zákonné předpoklady, výslovně jen na doplnění učitelských platů na výši požitků stanovených tímto zákonem, t. j. zák. čl. XVI:1913, tedy na plat (základní plat a t. zv. věkový přídatek), nikoli tedy na platy normované zákony pozdějšími. Nemůže se proto také vztahovati na správcovský přídatek zavedený teprve od 1. ledna 1926 zákonem č. 104/1926 Sb. Kdyby se měly dřívější předpisy uherské, týkající se povolování státní podpory k doplnění platů nemajetných vydržovatelů církevních škol lidových, týkati také p ř í d a v k ů k platům zavedených teprve zákony pozdějšími, musily by tyto pozdější zákony a tudíž i zákon č. 104/1926 Sb. obsahovati o tom zvláštní výslovné ustanovení (srov. vládn. nař. č. 380/1922 Sb. a č. 120/1924 Sb.). Takovéto ustanovení však — jak už shora řečeno — v zákoně č. 104/1926 Sb. není. Že by nárok na úhradu správcovského přídatku ze státních prostředků vyplýval z jiných právních norem, speciálně z usnesení vlády republiky Československé z 22. prosince 1926, na které poukázalo též nař. rozhodnutí, stížnost sama netvrdí a žádných námitek s hlediska tohoto vládního usnesení proti nař. rozhodnutí neformuluje.

Ale pak je nerozhodnou skutečnost, že správcovský přídatek je součástí platu učitele-správce školy a že není snad zákonem toho času proveditelný pro nedostatek vlastních prostředků vydržovatele církevní školy lidové k poskytnutí tohoto přídatku svému učiteli, neboť i kdyby tomu tak bylo skutečně, neplynulo by z toho nic pro tvrzený nárok vydržovatele školy vůči státu na povolení státní podpory k výplatě zmíněného přídatku.

Č. 14.003.

V á l e č n í p o š k o z e n c i : * Bylo-li válečnému poškození podle § 29 odst. 3 zákona č. 142/1920 Sb. přiznáno zvýšení renty po uplynutí desetileté lhůty, jest úřad oprávněn toto zvýšení zrušiti podle § 31 odst. 3 cit. zákona ve znění novely č. 133/1930 Sb.

(Nález z 9. prosince 1937 č. 3956/35-4.)

V ě c : Josef H. v Bruntále proti rozh. min. soc. péče v Praze z 23. března 1935 o invalidním důchodu.

V ý r o k : S t í ž n o s t s e z a m í t á .

D ů v o d y : St-li byl výměrem zem. úřadu pro péči o válečné poškození v Brně z 22. října 1920 přiznán od 1. května 1920 důchod invalidní na základě sociálně-lékařské prohlídky provedené 23. února 1920 ve Frývaldově, při které byl st-l uznán válečným poškozením a bylo neschopnost jeho k výdělků stanovená na 50%. Při prohlídce provedené u okr. úřadovny pro péči o válečné poškození v Opavě 19. září 1932 byla neschopnost k výdělků stanovená na 100%. V důsledku toho přiznal zem. úřad pro péči o válečné poškození v Brně výměrem ze 7. října 1932 st-li příslušné vyšší požitky od 1. října 1932.